

Fartyg 2021 – svenska och utländska fartyg i svensk regi

571

Den svenskregistrerade flottan bestod av 571 fartyg, 3 fartyg färre än föregående år.

317

Den svenskregistrerade handelsflottan bestod av 317 fartyg, oförändrat mot föregående år.

254

Specialfartygen i svenskregistrerade flottan var 254 till antalet, 3 färre fartyg än föregående år.

0,2 %

Den svenskregistrerade handelsflottan som andel av den totala världshandelsflottan, mätt i bruttodräktighet

2,42 miljoner

Bruttodräktigheten i svenskregistrerade handelsflottan uppgick till 2,42 miljoner.

553

Antal handelsfartyg i svensk regi som svenska rederier disponerade (uthyrda exkluderade).

2 232 miljoner 0,83 miljoner

Handelsfartyg i svensk regi disponerade 2 232 miljoner bruttodräktighetsdagar (uthyrda exkluderade).

0,83 miljoner sjödagar utfördes av ombordanställda på svenskregistrerade handelsfartyg, en minskning med sju procent mot föregående år.

Not: Alla siffror ovan avser fartyg på minst 100 brutto.

Statistikens omfattning

Undersökningen omfattar populationen av samtliga svenskregistrerade handels- och specialfartyg, samt när det gäller fartygens användning även utlandsregistrerade handelsfartyg i svensk regi.

Detta är en sammanfattning av statistiken Fartyg 2021 - Statistik 2022:14

Publiceringsdatum: 2022-05-03

Reviderad 2022-06-09

Denna statistik ingår i Sveriges officiella statistik (SOS) och Trafikanalys är statistikansvarig myndighet inom området transporter och kommunikationer. Trafikanalys analyserar och utvärderar svensk transportpolitik och ansvarar för den officiella statistiken.

Definition av skepp

Från 1 februari 2018 är *skepp* ett fartyg som är längre än 24 meter. Om fartyget är max 24 meter långt är det en *båt*. Innan 1 februari 2018 var skepp ett fartyg som var minst 12 meter långt och 4 meter brett, annars var det en *båt*. I den här officiella statistiken om *Fartyg* ingår skepp men båtar är undantagna.

Begrepp

Bruttodräktighet, eller **brutto**, är ett storleksmått och brukar anges utan enhet. Brutto är $K \times V$, där $K=0,2 + 0,02 \times \log_{10}V$ och V är volymen av fartygets inneslutna utrymmen i kubikmeter.

Dödvikt är ett storleksmått som anges i ton och anger vikten av den last som ett fartyg maximalt kan bära inklusive vikten av fartygsbränsle, färskvatten, proviant och besättning.

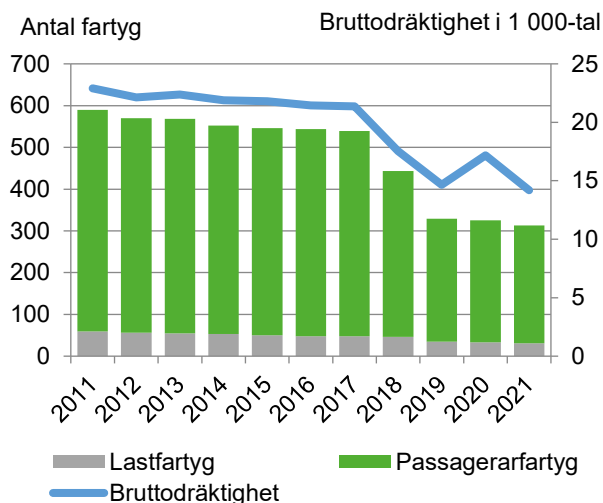
Bruttodräktighetsdagar används som ett mått på transportkapacitet och räknas fram som respektive fartygs bruttodräktighet multiplicerat med antalet dagar det disponerats under året.

Fartyg i svensk regi är fartyg som ägs av ett svenskregistrerat bolag eller vars kommersiella drift sköts av ett svenskt bolag registrerat i Sverige. Detta innefattar både fartyg som är svensk- och utlandsregistrerade. Fartyg i svensk regi brukar också kallas svenskregistrerade fartyg.

Handelsflottan består av lastfartyg (*Tankfartyg, Bulkfartyg, Rorofartyg, General Cargo, Containerfartyg, Övriga lastfartyg*) samt passagerarfartyg (*Passagerarfärjor, RoPax, Kryssningsfartyg, Övriga passagerarfartyg*).

Fortsatt färre antal mindre fartyg

Den svenskregistrerade handelsflottan bestod år 2021 av 630 fartyg, varav 317 fartyg var på minst 100 brutto. Den svenskregistrerade handelsflottan med en bruttodräktighet *lägre än 100* uppgick till 313 fartyg den 31 december 2021. Detta var en minskning med 12 fartyg jämfört med föregående år. 282 (90 procent) var passagerarfartyg och resterande 31 (10 procent) var lastfartyg. Det rör sig främst om små skärgårds- och turistfartyg. Ser vi på de tio senaste åren har denna flotta av mindre fartyg minskat varje år (Figur 1). Observera även att fartygsdefinitionen ändrades år 2018, vilket medförde ett tidseriebrott (se informationsruta om definition av skepp ovan).

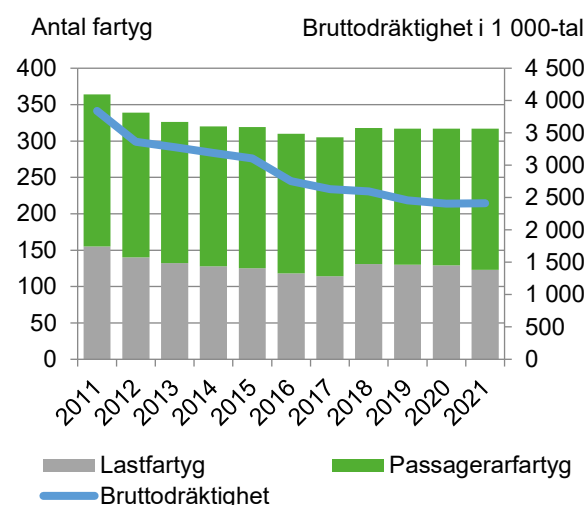
Figur 1. Antal svenskregistrerade mindre handelsfartyg och bruttodräktighet den 31 december 2011–2021. Fartyg med en bruttodräktighet under 100.

I fortsättningen av detta statistikblad kommenteras endast fartyg med en bruttodräktighet om minst 100.

Stabil handelsflotta

Mätt i antal fartyg, var den svenskregistrerade handelsflottan på minst 100 brutto 317 fartyg den 31 december 2021. Det var oförändrat jämfört med 2020.

Lastfartygen och passagerarfartygen utvecklades åt olika håll. Antal lastfartyg uppgick till 123, en nettominskning med 6 fartyg. Totala bruttodräktigheten ökade marginellt för lastfartygen. Passagerarfartygens nettoförändring blev i stället +6 i antal och med en minskning i den totala bruttodräktigheten jämfört med 2020. Antal passagerarfartyg uppgick 31 december 2021 till 194 fartyg (Figur 2).

Figur 2. Antal svenskregistrerade handelsfartyg den 31 december 2011–2021 samt deras samlade bruttodräktighet. Fartyg med en bruttodräktighet om minst 100.

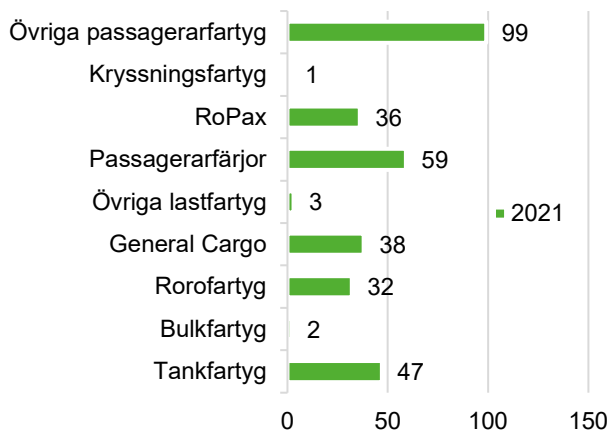
De största hemmahamnarna för den svensk-registrerade handelsflottan var Stockholm, Göteborg och Donsö med 79, 56 respektive 34 fartyg. Det är samma rangordning mellan dessa hamnar såväl 2021 som 2020.

Omklassificering av fartygstyper

För bättre sammanvändbarhet används från och med 2020 liknande fartygsklassificeringar som i statistiken för Sjötrafik. Under 2021 har metoden för att klassificera fartygen justerats, vilket påverkar jämförbarheten mot föregående år.

Tankfartyg är vanligast bland de svensk-registrerade lastfartygen. Antalet *Tankfartyg*, fartyg med blandad last (*General cargo*), *Rorofartyg* och *Bulkfartyg* uppgick till 47, 38, 32 respektive 2 fartyg, per 31 december 2021. *Övriga lastfartyg* var 3 till antalet. Inga containerfartyg fanns registrerade i det svenska registret under 2021.

Övriga passagerarfartyg, såsom äldre och mindre passagerarfartyg, är vanligast sett till antalet svenskregistrerade passagerarfartyg. Antalet *Övriga passagerarfartyg*, *Färjor* och *RoPax* uppgick till 99, 59 respektive 35 fartyg, per 31 december 2021. Ett kryssningsfartyg fanns i det svenska registret under 2021.

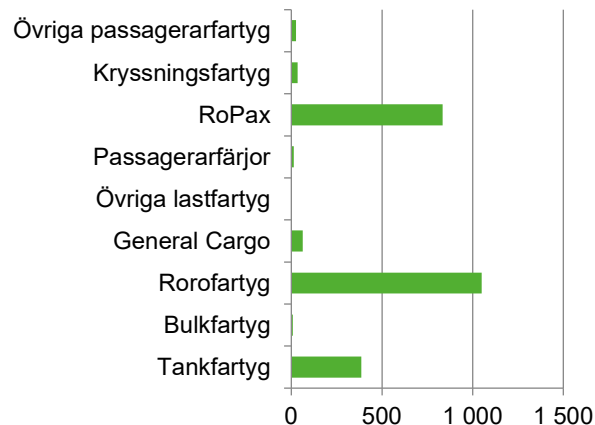
Figur 3. Antal svenskregistrerade handelsfartyg den 31 december 2021. Fartyg med en bruttodräktighet om minst 100.

Kapaciteten i handelsflottan

Flottan av svenskregistrerade handelsfartyg (med bruttodräktighet om minst 100) utgjorde 2,42 miljoner brutto den 31 december 2021, fördelat på knappt 1,51 miljoner brutto i lastfartyg och runt 907 000 brutto i passagerarfartyg. Det totala bruttot ökade med marginella 0,4 procent jämfört med föregående år.

Lastfartygens totala bruttodräktighet ökade med 3 procent. *Passagerarfartygens* totala bruttodräktighet minskade i stället med 3 procent.

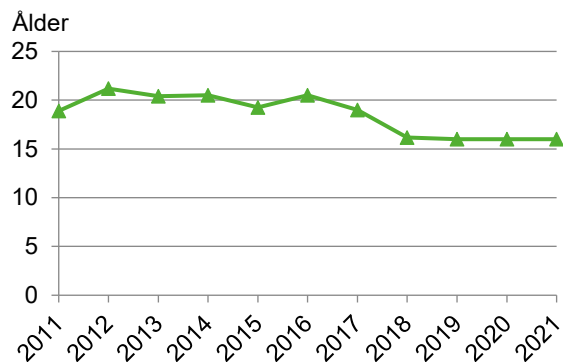
Rorofartygen är de klart största kategorin mätt i bruttodräktighet, följt av RoPax och Tankfartyg.

Figur 4. Den svenskregistrerade handelsflottans bruttodräktighet i 1 000-tal den 31 december 2021. Fartyg med en bruttodräktighet om minst 100.

Ålder på fartygen

Medelåldern redovisas nedan för de tre största fartygstyperna (mätt i kapacitet). *Tankfartygens* medelålder 31 december 2021 var 16 år (Figur 5).

Figur 5. Medelåldern på svenskregistrerade tankfartyg, den 31 december 2011–2021. Fartyg med en bruttodräktighet om minst 100.

Rorofartygens medelålder vid utgången av 2021 var 28 år.

Ropax-fartygens medelålder var 29 år. *Ropax*-fartyg definieras som passagerarfartyg med bildäck som även tar en del lastbilar.

Medelåldern i den svenskregistrerade handelsflottan ökade med 2 år, från 44 till 46 år. 80% av fartygen var 15 år eller äldre. Den svenskregistrerade handelsflottan är i genomsnitt betydligt äldre än den utlandsregistrerade handelsflottan i svensk regi. Den utlandsregistrerade handelsflottan i svensk regi

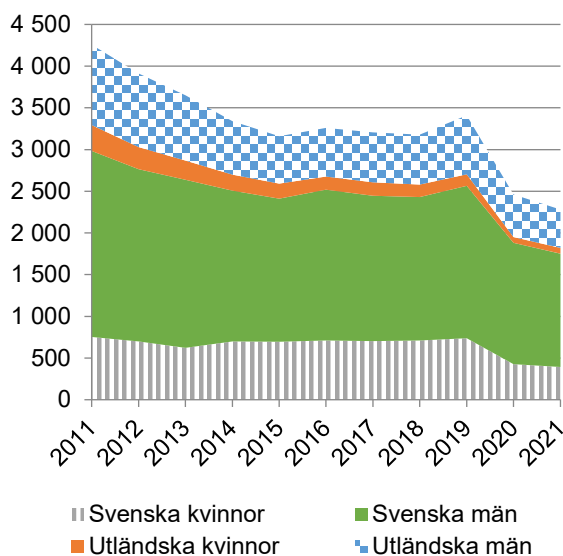
hade en medelålder på 19 år 2021. Yngst var *Tankfartygen* med en medelålder på 10 år.

Kraftigt minskat antal anställda

Under 2021 utfördes 0,83 miljoner sjödagar av ombordanställda på de svenskregistrerade handelsfartygen, en minskning med sju procent mot föregående år. Antal anställda per fartyg minskade med sju procent jämfört med föregående år, från 2 463 anställda per dag år 2020 till 2 280 år 2021. Antal anställda per dag fortsätter att vara lägre än före pandemin (3 410 år 2019).

Genomsnittligt anställda per dag var i fallande ordning: Övrig ekonomipersonal (711), Däcks-personal (544), Maskinbefäl (270), Styrmän (257), Maskinpersonal (220), Befälhavare (190), Ekonomi-föreståndare (89).

Andel kvinnor i personalen var 20 procent, samma andel som föregående år. Andelen kvinnor fortsätter att vara lägre än före pandemin (26 procent år 2019). Högst andel kvinnlig personal hade Övrig ekonomipersonal (44 procent), lägst andelar hade Befälhavare och Maskinbefäl (2 procent vardera).

Figur 6. Genomsnittligt antal ombordanställda per dag. Åren 2010–2021. Fartyg med en bruttodräktighet om minst 100.

Mer information

Du hittar tabellerna med den officiella statistiken, tidigare års tabeller och beskrivande rapporter samt kvalitetsdeklaration för statistiken här, www.trafa.se/sjofart/fartyg.

Det finns också möjlighet att göra egna urval ur statistiken om fartyg i vår statistikportal: www.trafa.se/sjofart/fartyg/?cw=1&q=t0808

Kontakt:

Henrik Petterson, statistiker, 010–414 42 18, e-post: henrik.petterson@trafa.se
Hanna Skystedt, statistiker, 010–414 42 24, e-post: hanna.skystedt@trafa.se

Andel utländska medborgare i personalen minskade något från 24 till 23 procent. Högst andel hade Ekonomiföreståndare (35 procent), lägst andel hade Befälhavare (3 procent). Övriga yrkeskategorier låg mellan 21 och 28 procent.

Användningen av fartygen

Med användning eller transportkapacitet, avses hur många dagar respektive fartyg i *svensk regi* varit i trafik under ett år.

I underlaget ingår samtliga svenskregistrerade handelsfartyg samt även utlandsregistrerade handelsfartyg i svensk regi. Den kapacitet som svenska rederier har tillgång till är antingen i form av svenskregistrerade eller utlandsregistrerade fartyg. Därtill är fartyg i svensk regi uthyrda till utlandet, en transportkapacitet som svenska rederier inte disponerar.

Under 2021 uppgick den totala användningen av handelsfartyg i svensk regi (minst 100 brutto) till 2 232 miljoner bruttodräktighetsdagar fördelat på 556 fartyg. Av denna kapacitet avsåg 32 procent fartyg registrerade i det svenska skeppsregistret, medan 68 procent av fartygen var registrerade i utlandet, fördelat på 312 respektive 244 fartyg.

Det var en obetydlig andel av fartygen i svensk regi som under 2021 var uthyrda till utländska rederier (0,02 procent), motsvarande 0,54 miljoner bruttodräktighetsdagar fördelat på 3 fartyg.

Med avdrag för de fartyg som var uthyrda till utlandet uppgick av svenska rederier disponerat tonnage till 2 232 miljoner bruttodräktighetsdagar 2021 fördelat på 553 fartyg.

Världshandelsflottan

Världshandelsflottan ökade med 4 procent i total bruttodräktighet mellan 31 december 2020 och 31 december 2021 och med 3 procent i antal fartyg. 2021 bestod flottan av totalt 1 431 miljoner brutto, fördelat på 69 750 fartyg. Det kan jämföras med den svenskregistrerade flottan om 2,41 miljoner brutto (oförändrat 0,2 procent av världshandelsflottan), fördelat på 317 fartyg (oförändrat 0,5 procent av världshandelsflottan).